

Utbildningsinspektion i Hishultsskolan, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Hishultsskolan den 8 mars 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Hishultsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Hishultsskolan intervjuades rektorn, elever och personal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Hishultsskolan	Antal elever
Skolbarnsomsorg	17
Förskoleklass	6
Grundskola	65

Hishultsskolan tillhör södra distriktet i Laholms kommun. Skolan ligger i samhället Hishult som är beläget cirka två mil öster om kommunens centralort, Laholm. I rektors ansvarsområde ingår Hishultsskolan och en förskola. Skolverket har inte besökt förskolan.

Hishultsskolan är en F–6 skola där undervisningen bedrivs i åldersblandade grupper för förskoleklassen och årskurs 1 samt årskurserna 3–4. Årskurserna 2, 5 och 6 bildar åldershomogena klasser. Skolans personal arbetar i ett gemensamt arbetslag. I lokalerna finns även fritidshemsverksamhet. Skolan består av en tegelbyggnad med närhet till naturen. Större delen av eleverna åker skolskjuts till skolan.

Efter årskurs 6 fortsätter eleverna sin skolgång vid Våxorpsskolan 7–9.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Hishultsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att eleverna i Hishultsskolan ges möjlighet till utveckling och lärande i den riktning som målen för skolformen föreskriver. Klimatet vid skolan upplevs som gott och de flesta eleverna känner sig trygga i skolan och visar respekt för varandra. På fritidshemmet sker mycket social träning i både den fria och planerade verksamheten. Personal på fritidshemmet arbetar också på skolan vilket ger en nära koppling mellan elevers fritid och skola. Inspektörernas iakttagelser vid lektionsbesöken visar motiverade, aktiva och stimulerade elever.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Den systematiska uppföljningen och bedömningar av elevernas kunskapsutveckling bör vidareutvecklas och göras även i andra ämnen än svenska, engelska och matematik.
- Skolan bör arbeta vidare med att förtydliga kursplanens mål för eleverna.
- Elevernas möjligheter till delaktighet och inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer bör utvecklas.
- Utvecklingssamtalen bör förbättras.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Åtgärdsprogramupprättas inte för alla elever som är i behov av särskilda stödåtgärder (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Inspektörerna bedömer att eleverna i Hishultsskolan ges möjlighet till utveckling och lärande i den riktning som målen för skolformen föreskriver. Deras kunskapsutveckling följs fortlöpande upp genom diagnoser och tester m.m. I de nationella ämnesproven för årskurs 5 våren 2005 nådde 100 procent av eleverna målen i svenska, 93 procent i engelska och 100 procent nådde målen i matematik. Uppföljning av elevernas kunskapsutveckling, utöver de nationella ämnesproven, görs av lärarna i samband med utvecklingssamtal. Någon samlad bild av skolans resultat finns inte.

Lärarna har påbörjat ett arbete med individuella utvecklingsplaner, IUP. Dessa tar upp ämnena svenska, matematik, engelska och social utveckling. Den systematiska uppföljningen och bedömningen av elevernas kunskapsutveckling är begränsad till dessa ämnen. Bedömningen av kunskapsutvecklingen i övriga ämnen har en mer undanskymd plats när det gäller såväl det som diskuteras vid utvecklingssamtalen som i de individuella utvecklingsplanerna. Inspektörerna bedömer att den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling bör vidareutvecklas och göras även i andra ämnen än svenska, matematik och engelska.

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) anges att skolan skall klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. När undervisningen planeras utifrån de nationella kursplanernas mål att stäva mot samt mål att uppnå ökar elevernas möjligheter att bli delaktiga i utbildningen och att förstå vilka kunskaper den skall leda till.

Målen utgör inte, enligt inspektörernas intryck, utgångspunkt för det dagliga arbetet. Målen att sträva mot diskuteras ibland i personalgruppen men är inte en utgångspunkt för det dagliga arbetet. Utifrån de klassrumsobservationer och intervjuer inspektörerna gör är intrycket att eleverna endast i liten omfattning är medvetna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Vid inspektionen ser inspektörerna inte att målen är tydliggjorda i det dagliga arbetet. Elevernas pärmar med individuella utvecklingsplaner innehåller målbeskrivningar för ämnena svenska, engelska, matematik och social utveckling. Eleverna uttrycker dock att målen inte är diskuterade och därmed inte kända av eleverna. Eleverna förstår inte kopplingen mellan kursplanernas mål och de mål som skrivs in i den individuella utvecklingsplanen i samband med utvecklingssamtalet. Inspektörerna bedömer således att skolan bör arbeta vidare med att för eleverna förtydliga målen för undervisningen och elevernas lärande.

Av elev- och personalintervjuer framgår att klimatet vid skolan upplevs som gott och att de flesta eleverna känner sig trygga i skolan och visar respekt för varandra. Konflikthantering sker dagligen, enligt rektorn, med direkt återkoppling till berörda elever och i många fall även till föräldrarna. På fritidshemmet sker mycket social träning i både den fria och planerade verksamheten. Perso-

nalen säger sig arbeta med demokrati och medbestämmande på en grundläggande nivå när det gäller val av aktiviteter och lekar.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Av intervjuer och klassrumsbesök framgår att eleverna ibland har möjlighet att välja mellan olika arbetsuppgifter. Enligt eleverna har de lite inflytande över vad de skall arbeta med. Lärarna bekräftar att de oftast låter eleverna välja när och i vilken ordning de skall utföra uppgifter de fått. Inspektörerna bedömer att elevernas möjligheter till delaktighet och inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer är begränsade och behöver utvecklas.

Under fritidshemstiden har eleverna, enligt personalen, större möjligheter att påverka innehållet i verksamheten. Personalen får många förslag från eleverna. Vissa eftermiddagar väljer eleverna mer fritt och andra dagar får de välja innehållet i en bestämd verksamhet. Personal på fritidshemmet arbetar också i skolan vilket ger en nära koppling mellan elevers fritid och skola.

Skolverket vill uppmärksamma kommunen på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Inom distrikt söder har en gemensam handlingsplan mot kränkande behandling upprättats. Planen beskriver hur det förebyggande arbetet genomförs och hur arbetsgången är när kränkande behandling upptäckts. Planen behandlar dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Organisering och arbetssätt i undervisningen

Eleverna arbetar både enskilt, i halvklass och i andra grupperingar. Vid inspektionstillfället förekommer allt från tydligt lärarledda lektioner med struktur och fakta till mer undersökande arbetssätt med praktisk tillämpning. Inspektörernas iakttagelser vid lektionsbesöken visar motiverade, aktiva och stimulerade elever. Inspektörerna noterar vid lektionsbesöken att lärarna är generösa med muntlig återkoppling till eleverna. Ämnesövergripande arbete förekommer exempelvis i form av temaveckor. Lärare beskriver hur eleverna under en period arbetat i åldersblandade grupper med tema HC Andersen och då integrerat flera samhällsorienterande ämnen och svenska. Personalen redovisar att målet med äm-

nesintegrationen är att få eleverna att tydligare känna kopplingarna mellan olika ämnen och att arbeta i grupperingar med en blandning av yngre och äldre elever.

Hishultsskolan deltar i försöket med slopad timplan. Enligt personalen innebär slopad timplan att fördelningen av tid mellan olika ämnen avgörs av läraren snarare än av en timplan. Traditionen styr dock fördelningen av tid mellan olika ämnen.

Individanpassning och stöd

Utvärdering av elevernas lärande sker bland annat i samband med utvecklingssamtalen, som huvudsakligen utformas som samtal mellan lärare och elev. Några konkreta individuella utvecklingsmål bestäms tillsammans med elev och föräldrar, vilket dokumenteras i elevens individuella utvecklingsplan och följs upp vid kommande samtal. De mål som sätts upp i samband med samtalen är, enligt inspektörerna, inte alltid tydligt relaterade till de kunskapsmål som skall uppnås. Eftersom syftet är att utvecklingssamtal skall grundas på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i såväl läroplanen som kursplanerna bedömer inspektörerna därför att utvecklingssamtalen bör förbättras.

Målet med skolans elevvårdsarbete är att skapa en så positiv studie- och arbetsmiljö som möjligt samt stärka elevens självförtroende och då problem uppstår snabbt ingripa med adekvata åtgärder. En grundtanke är att eftersträva tidiga insatser för elever i behov av särskilt stöd. Rektorn håller sig informerad om kunskapsresultaten bland annat genom att varje vecka informeras om det aktuella läget på skolan ur ett elevperspektiv. Skolan har inget stödteam, utan kontaktar det team som är gemensamt för distriktet söder. När elevhälsoteamet konsulteras uppstår ofta en fördröjning på grund av långa handläggningstider. Åtgärdsprogram skrivs, men enligt rektorn och personalen hade vid inspektionstillfället inte alla elever i behov av särskilda stödåtgärder något åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer att samtliga elever som behöver särskilda stödåtgärder skall ha åtgärdsprogram.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Utvärderingar av verksamheten genomförs och redovisas i Hishultsskolans verksamhetsberättelse. Vid skolan finns dock ingen kvalitetsredovisning. Det är därför svårt att se om målstyrningen fungerar på skolan. Sambandet mellan mål, planering, utvärdering och revidering av målen är otydligt eftersom ett viktigt led i kedjan saknas. Inspektörerna vill påpeka att varje skola årligen skall upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Ledning och intern kommunikation

I skollag och läroplan framhålls att rektorn skall ha pedagogisk insikt, liksom att rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Skolan leds av en rektor som tillträdde sin nuvarande tjänst i augusti 2004. Rektorn är förtrogen med verksamheten genom dagliga kontakter och samtal med skolans personal. Personalen uppskattar sin rektor och anser att rektorn är en bra chef som har stort förtroende för dem.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Vid Hishultsskolan genomförs inte elevens val. Inspektörerna konstaterar att samverkan med distriktets 7–9 skola, om elevens val i ett 1–9 perspektiv, inte har skett.

Inspektörernas bedömer att eleverna har tillgång till böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå målen.

Hishultsskolan har rika förutsättningar i form av en god utemiljö, som används i alltför liten utsträckning enligt eleverna.

Datum	Ort
2006-08-29	Göteborg

Ulla-Britt Norin

Kjell Ahlgren